

NHS breast screening

Обстеження грудей в системі NHS

У чому мета цього буклету?

В цьому буклеті розповідається про скринінг з метою виявлення ознак раку грудей. Буклет допоможе вам вирішити, чи брати участь у Програмі NHS зі скринінгу молочних залоз.

Що передбачає обстеження грудей в NHS?

- Під час обстеження використовуються рентген-промені для виявлення ракових пухлин, які ще занадто малі, щоб їх можна було побачити або відчувати на дотик.
- Таке рентгенівське обстеження називається мамограмою.
- Рак молочної залози – це найпоширеніша форма онкологічного захворювання у жінок, ймовірність якого збільшується з віком. Скринінг грудей допомагає зменшити смертність від цього виду раку.

Кому ми пропонуємо проходити скринінг грудей і як часто?

Сьогодні ми запрошуємо усіх жінок віком від 50 до 70 років пройти скринінг. Обстеження пропонується здійснювати кожних три роки, і своє перше запрошення ви маєте отримати до досягнення вами 53 років. Ми не запрошуємо жінок, яким більше 70 років, однак вони також можуть обстежуватись кожних три роки. Для цього лише треба подзвонити до місцевої служби скринінгу грудей, і записатися на обстеження.

Ми почали розширювати рамки нашої програми, запрошуючи до скринінгу жінок, чий вік лише наближається до 50, а також жінок у віці до 73 років.

Вирішили ви пройти скринінг грудей чи ні, вам слід негайно звернутися до свого сімейного лікаря (GP), якщо у вас виникне занепокоєння проблемами, пов'язаними з молочними залозами.

У чому переваги скринінгу грудей?

- Регулярне обстеження допомагає уникнути смерті від раку грудей.
- Скринінг може виявити рак на ранніх стадіях – ще до того, як ви самі усвідомите наявність хвороби. Чим швидше вдається виявити рак грудей, тим кращі шанси на одужання.
- Раннє виявлення раку грудей зменшує ймовірність того, що вам будуть необхідні мастектомія (операція з видалення грудей) або курс хіміотерапії.

Чи може скринінг виявити будь-яку форму раку?

Ні. Деякі види раку не можна побачити на мамограмі, й інколи онкологічне захворювання не вдається виявити. Це не залежить від рівня кваліфікації фахівців, які дають заключення після вивчення мамограми.

Чи може скринінг попередити захворювання на рак грудей?

Ні. Скринінг лише виявляє рак, якщо хвороба вже існує, проте це обстеження може виявити онкологічну проблему на ранній стадії.

Які негативні аспекти проходження скринінгу?

- Зробити мамограму означає піддати груди дії малої дози радіації.
- Інколи результати мамограми здаються нормальними, хоча онкологічне захворювання вже існує. Це називають помилковим негативним результатом. Ви не повинні припиняти самообстеження грудей (див. Сторінку 4).
- Інколи результати мамограми здаються аномальними, в такому випадку вас запросять зробити додаткові обстеження, попри те, що раку немає. Це називають помилковим позитивним результатом.
- Скринінг може виявити форми раку, які піддаються лікуванню, але можуть взагалі не проявитися впродовж вашого життя.
- Участь у скринінгу може призвести до нервування чи занепокоєння. Зазвичай це триває недовго.

Куди треба звертатися, щоб пройти скринінг?

Залежно від місця вашого проживання, скринінг грудей, як правило, проводять у місцевій клініці, лікарні чи пересувній службі скринінгу. У листі-запрошенні на проходження скринінгу ви знайдете інформацію про те, де саме його проводять. Якщо вам потрібна допомога (наприклад, якщо ви користуєтесь інвалідним візком), або якщо призначений час обстеження вас не влаштовує, просимо вас зателефонувати до служби скринінгу.

Що відбувається під час скринінгу грудей?

Це обстеження проводиться виключно фахівцями жіночої статі. Вас попросять роздягтися лише до пояса. Будь ласка, не користуйтеся тальком, коли йдете на скринінг.

Жінка, яка робитиме ваші мамограми, попросить вас відповісти на кілька запитань і пояснить, що відбуватиметься далі. Вона помістить кожну з грудей по черзі між спеціальними пластинами мамографа, і зробить по два рентгенівські знімки кожної з грудей. Груди необхідно щільно затиснути між тими пластинами на кілька секунд, щоб забезпечити чіткість мамограми.

Мамограма триває кілька хвилин. Весь процес скринінгу грудей триватиме приблизно півгодини.

Чи боляче робити мамограму?

Більшість жінок відчувають дискомфорт під час проведення мамограми. Деякі жінки відчувають біль, але вона триває лише кілька секунд. Дуже мало жінок відчувають біль, яка триває довше.

Коли я отримаю результати?

Лист з результатами обстеження буде відправлений на вашу домашню адресу впродовж двох тижнів. Цю інформацію також отримає ваш сімейний лікар.

Які результати мамограми я можу отримати?

Результати скринінгу більшості жінок є нормальними (їхня мамограма не виявляє ознак раку). Однак, це не означає, що ви не можете захворіти на рак грудей, а отже, ви повинні і далі проводити самообстеження стану ваших грудей (дивіться сторінку 4).

Приблизно одну з двадцяти жінок запрошують на додаткове обстеження, якщо мамограми вказують на потребу у подальших тестах. Це частіше трапляється з жінками, які роблять мамограми вперше. Зазвичай це пояснюється відсутністю попередніх мамограм, з якими можна було б порівняти отримані результати. Те, що викликає занепокоєння на ваших перших мамограмах, може бути абсолютно нормальним для вас особисто.

Нам можуть знадобитися подальші тести, включно з додатковими мамограмами, ультразвуковим скануванням чи голковою біопсією. Голкова біопсія означає, що у вас візьмуть маленький зразок тканини (можливо, із застосуванням місцевої анестезії). Такі тести проводяться для того, щоб виявити або виключити рак грудей.

Що відбудуватиметься, якщо мені скажуть, що я хвора на рак молочних залоз?

Вами опікуватиметься медичний колектив, який спеціалізується на онкологічних захворюваннях грудей. Вони обговорять з вами діагноз, розкажуть про допомогу, яку ви можете отримати, і різні методи лікування. Не всі, але більшість форм раку, виявлених під час скринінгу, успішно піддаються лікуванню.

Що робиться з мамограмами після скринінгу?

- Ми зберігатимемо ваші мамограми щонайменше 8 років.
- Ми починаємо використовувати цифрову мамографію. Мамограми вивчаються на екрані комп'ютера і зберігаються як комп'ютерні файли.
- Ми регулярно переглядаємо дані скринінгу, щоб гарантувати високу якість наших послуг. Не виключено, що у штатних працівників інших підрозділів

служби охорони здоров'я також виникне потреба ознайомитись з історією ваших скринінгів.

- Наша програма скринінгу включає регулярні перевірки результатів обстеження. Якщо ви хочете дізнатися про результати цих перевірок, будь ласка, зверніться до своєї служби скринінгу.
- Якщо ви хочете мати більше інформації про те, як NHS зберігає інформацію, зателефонуйте до служби NHS Direct за номером **0845 4647**.

Самообстеження грудей

Захворіти на рак грудей можна у будь-який час. В тому числі у період між скринінгами молочних залоз. Успіх самообстеження залежить від того, настільки добре ви знаєте своє тіло і можете виявити будь-які відхилення від норми ще на ранній стадії. Дуже важливо, щоб ви розуміли, що для вас є нормальним, а що ні. Тоді ви зможете одразу поінформувати свого сімейного лікаря про будь-які зміни у стані ваших грудей. Зміни можуть бути абсолютно нешкідливими, проте їх необхідно негайно перевіряти. Ось на які ознаки ви маєте звертати увагу:

- будь-які пухлини, потовщення чи нерівні поверхні;
- зміни у зовнішньому вигляді, як наприклад, поява зморшок, заглиблень чи ямочок у шкірі;
- дискомфорт чи біль
- витікання з сосків, висипи на шкірі, почервоніння, яке не минає, або ж зміна у позиції сосків (наприклад, якщо вони повернуті в іншому напрямку або втягнуті всередину).

Якщо ви помічаєте будь-які зміни у стані своїх грудей, які не є для вас нормальними, просимо вас негайно звернутися до лікаря.

Статистичні дані, які можуть виявитися для вас корисними

Ось деякі статистичні дані, які стосуються жінок вікових категорій, що підлягають скринінгу у Сполученому Королівстві. Вони взяті з баз даних програми NHS зі скринінгу молочних залоз в Англії і реєстрів хворих на рак. Ці цифри є *оцінками, зробленими з максимально можливою зараз точністю*, але з часом вони можуть змінитися.

- Рак грудей є найпоширенішою формою онкологічного захворювання поміж жінок. Щороку у Сполученому Королівстві реєструється приблизно 46 000 випадків цієї хвороби. Вісім з десяти випадків хвороби припадає на жінок у віці від 50 років.
- Приблизно 12 000 жінок Сполученого Королівства щороку помирають від раку грудей.
- З 14 000 жінок, які регулярно проходять скринінг впродовж 10 років, одна може захворіти на рак грудей внаслідок радіоактивного опромінення під час проведення мамограм.

- Приблизно у восьми з 1000 жінок, які беруть участь у скринінгу, виявляють рак грудей.
- З них двоє дізнаються, що хворіють на ранню форму раку, яка називається внутрішньопротоковою карциномою (ductal carcinoma in situ - DCIS). Ми не знаємо, у яких випадках DCIS може стати злоякісною, а отже, пропонуємо цим жінкам лікування.
- Якщо скринінг виявляє ракову хворобу, вам запропонують лікування. Більшості жінок пропонують комбінацію різних лікувальних методів.
- Вам можуть запропонувати операцію. Якщо рак виявлено під час скринінгу, приблизно семи жінкам з 10 пропонують лампектомію (секторальну резекцію), себто видалення уражених тканин за допомогою радіотерапії. Приблизно трьом з 10 потрібна буде мастектомія (видалення груді), і їм пропонують реконструкцію груді.
- Вам можуть запропонувати хіміотерапію. Приблизно дві з десяти жінок, в яких рак виявлено під час скринінгу, проходять курс хіміотерапії.
- З кожних 400 жінок, які регулярно проходять скринінг впродовж 10 років, від раку грудей помре на одну жінку менше. Це означає, що кожного року в Англії вдасться попередити смерть від раку грудей приблизно 1400 жінок.

Подальша інформація і допомога

Якщо у вас є будь-які запитання, ви можете:

- поговорити зі своїм сімейним лікарем
- звернутися до місцевої служби скринінгу
- відвідати веб-сторінку програми онкологічного скринінгу NHS за адресою: www.cancerscreening.nhs.uk
- зв'язатися зі службою NHS Choices через веб-сторінку www.nhs.uk
- зателефонувати в службу NHS Direct за номером **0845 4647**
- роздрукувати буклет NHS під назвою "Самообстеження грудей" (Be Breast Aware) зі сторінки www.cancerscreening.nhs.uk/breastscreen/publications/be-breast-aware.html
- звернутися до інтернет-служби "Розмови про здоров'я" (Health Talk Online) на сайті www.healthtalkonline.org
- зв'язатися з організацією Cancer Research UK за телефоном **0808 800 4040** або через веб-сторінку info.cancerresearchuk.org
- зв'язатися з організацією Breakthrough Breast Cancer за телефоном **08080 100 200** або через веб-сторінку breakthrough.org.uk

- звернутися до організації Breast Cancer Care за телефоном **0808 800 6000** або через веб-сторінку www.breastcancercare.org.uk.

Надруковано Міністерством охорони здоров'я у співробітництві з державною програмою онкологічного скринінгу (NHS Cancer Screening Programmes), за підтримки і з урахуванням консультацій організації Cancer Research UK Primary Care Education Research Group.

© Crown copyright 2010
403722 1p Dec10
Produced by COI for the Department of Health
Last updated 2010

Текст цього документу можна копіювати без офіційного дозволу і оплати для особистого чи внутрішнього використання.

Якщо вам потрібні додаткові копії цього документу, зайдіть на сторінку www.orderline.dh.gov.uk і вкажіть *403722/Breast Screening* або зверніться за адресою:

DH Publications Orderline

Тел: 0300 123 1002

Minicom: 0300 123 1003 (з 8.00 ранку до 18.00 вечора, з понеділка до п'ятниці)

Версії іншими мовами можна знайти на сайтах:

www.cancerscreening.nhs.uk/breastscreen/publications/ia-02.html

www.cancerscreening.nhs.uk